

Nr 68.

Ankom till riksdagens kansli den 7 maj 1918 kl. 1/2 11 f. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående disponerande av 1917 års avkastning av statens hästavelnsfond.

(1:a avd.)

I en till riksdagen den 22 mars 1918 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 238, har Kungl. Maj:t under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag föreslagit riksdagen att beträffande 1917 års avkastning av statens hästavelnsfond även som reserverad del av 1916 års avkastning av samma fond besluta, att, sedan ett belopp av 14,406 kronor 50 öre lagts till fondens kapital, ett belopp av 50,000 kronor må av Kungl. Maj:t disponeras för åtgärder för hästavelns främjande samt återstoden reserveras.

I en den 11 april 1916 till riksdagen avlåten proposition, nr 172, framlade Kungl. Maj:t förslag om inrättande av en statens hästavelnsfond, och blev denna proposition enligt riksdagens skrivelse den 9 juni samma år, nr 248, i huvudsak av riksdagen bifallen. Riksdagen medgav nämligen, att hela det nettobelopp, varmed de till statsverket då redan influtna samt på grund av utav Kungl. Maj:t före den 11 april 1916 lämnade utförelsetillstånd inflytande hästförsäljningsmedel översköte 686,700 kronor, finge avsättas till en under förvaltning av statskontoret ställd fond, benämnd: statens hästavelnsfond, vilken skulle av statskontoret göras räntebärande. Tillika beslöt riksdagen, att Kungl. Maj:t finge, sedan årligen minst en tiondel av fondens avkastning lagts till kapitalet, efter stuteriöverstyrelsens hörande för åtgärder för hästavelns främjande disponera så stor del av återstoden av avkastningen av fonden, som av riksdagen för varje år anvisades. Detta riksdagens beslut har, i

Bihang till riksdagens protokoll 1918. 10 saml. 30 häft. (Nr 68—71.) 1

vad det skilde sig från vad Kungl. Maj:t föreslagit, av Kungl. Maj:t godkänts.

Enligt statsrådsprotokollet uppgår fondens kapital numera till 1,165,593 kronor 50 öre och fondens avkastning för år 1917 till 59,584 kronor 73 öre. Efter att hava redogjort för till Kungl. Maj:t inkomna förslag till disposition av den nu tillgängliga avkastningen av fonden har departementschefen för egen del anfört följande:

»Riksdagens beslut år 1916 angående disponerandet av fondens avkastning avsåg enligt vad som framgår av skrivelsen nr 248 den 9 juni 1916, att dispositionsrätten till sagda avkastning i dess helhet visserligen borde tillkomma riksdagen, men att Kungl. Maj:t borde erhålla rätt att inom ramen av utav riksdagen för varje år beviljat belopp efter stuteriöverstyrelsens hörande disponera avkastningen för åtgärder för hästavelns främjande. Vid sådant förhållande lär det icke åsyftats, att frågan om anvisande av medel till vissa särskilda ändamål skulle underställas riksdagen, utan torde avsikten endast varit, att det för Kungl. Maj:t disponibla beloppet av avkastningen skulle årligen bestämmas av riksdagen. Jag har också med den lämnade redogörelsen för inkomna förslag till disposition av den nu tillgängliga avkastningen av fonden endast avsett att underlätta bedömandet av storleken av det belopp, som nu torde böra ställas till Kungl. Maj:ts förfogande, och lär den närmare prövningen av ansökningarna böra företagas av Kungl. Maj:t, sedan riksdagen beslutat angående det disponibla beloppet. Jag vill tillika framhålla, att enligt samma riksdagsbeslut år 1916 Kungl. Maj:t torde vara oförhindrad att vid anvisande av bidrag från det till förfogande för året ställda beloppet taga hänsyn även till framställningar, som inkomma senare under året än vid tiden för propositionens avlåtande. Detta bör för övrigt medföra avsevärda praktiska fördelar.

Enligt riksdagens beslut år 1916 skall årligen *minst* en tiondel av avkastningen läggas till kapitalet. Då, såsom jag förut framhållit, det begärda bidraget å 25,000 kronor till Norrbottens läns hushållningssällskap för tillökning av sällskapets fond för hästavelns främjande i varje fall icke torde böra utgå från nu ifrågavarande avkastning, samt eljest inkomna framställningar om bidrag tillhoppa uppgå till ett belopp, som betydligt understiger det för året tillgängliga, synes det lämpligt, att av 1917 års avkastning något mer än en tiondel lägges till kapitalet, varigenom fondens förmåga att, även om räntan sjunker, tillgodose de anspråk, som ställas på densamma, kommer att ökas. I betraktande härav och för att avjämna fondens kapitalsumma vill jag förorda, att ett belopp

av 14,406 kronor 50 öre tillägges kapitalet, varigenom detta kommer att uppgå till 1,180,000 kronor.

Anmärkas må, att enligt inhämtad uppgift icke något belopp under år 1917 utlånats räntefritt till sådana hingstlån, som avsågos i riksdagsbeslutet samma år.

Efter avdrag av nyssnämnda belopp av 14,406 kronor 50 öre återstår av den nu tillgängliga avkastningen, $(59,584.73 + 8,660 =)$ 68,244 kronor 73 öre, ett belopp av 53,838 kronor 23 öre. Om härav 50,000 kronor ställas till Kungl. Maj:ts förfogande, synes detta nu böra vara för ändamålet tillräckligt. Återstående 3,838 kronor 23 öre torde böra reserveras till år 1919.

Jag vill erinra, att de av stuteriöverstyrelsen tillstyrkta anvisningarna — med bortseende från 25,000 kronor till Norrbottens läns hushållningssällskap — uppgå tillhopa till 34,450 kronor. Att jag nu tillstyrkt, att ett avsevärt större belopp må ställas till Kungl. Maj:ts förfogande, beror dels på att några medel böra finnas för eventuellt inkommande nya framställningar och dels på att frågan om bidrag till stamboksföreningen för svenska ardennerhästen för år 1917 synes mig böra upptagas till förnyad prövning. I förra avseendet vill jag särskilt framhålla, att det synes mindre lämpligt, att frågan om bidrag till svenska travsällskapet, som avhåller sina tävlingar vintertiden, avgöres först på våren eller sommaren efter det de tävlingar ägt rum, till vilka bidragen skulle utgå. Det torde vara naturligare att, ifall bidrag beviljas sällskapet, detta sker så tidigt, att sällskapet i god tid före tävlingarna vet, vilket statsbidrag det har att påräkna till pris vid desamma. Vad ardennerföreningen angår, vill jag erinra, att sedan stuteriöverstyrelsen den 28 december 1916 hemställt, att en ansökning av föreningen om bidrag å 10,000 kronor för år 1917 måtte förklaras vilande i avvaktan på, bland annat, närmare utredning från föreningen, men dylik utredning icke inkommit vid tiden för avlåtande den 14 april 1917 av proposition angående disponerande av 1916 års avkastning av hästavelsfonden, dåvarande departementschefen förklarade sig anse, att på grund härav något avseende icke *då* behövde fästas vid föreningens ansökning. Sedan numera frågan om statsbidrag till denna förening vunnit ytterligare utredning samt det ådagalagts, att föreningens ekonomiska ställning gör ett anslag även för år 1917 särdeles behöfligt, synes mig i nyss anförda uttalanden icke böra ligga något hinder att upptaga framställningen därom till prövning. Storleken av ett eventuellt anslag bör naturligtvis bero på medelstillgången och avvägas vid jämförelse med andra bidragskrav.»

Då utskottet icke haft något att erinra mot ifrågavarande framställning, hemställer utskottet,

att Kungl. Maj:ts förevarande proposition må av riksdagen bifallas.

Stockholm den 6 maj 1918.

På jordbruksutskottets vägnar:

RAOUL HAMILTON.

Närvarande: Hrr greve Hamilton, Holmquist, Lindblad, Hellström, greve Wachtmeister, Nilsson i Tånga, Öberg, Sjöblom, Johansson, Nilsson i Landeryd, Lundström, Sävström, friherre Silverschiöld och friherre Hermelin.
